

Opetuskokeilun raportti

1 Lähtökohdat	2
2 Suunnittelu ja toteutus	3
2.1 Lyriikkapiste	4
2.2 Rytmipiste	4
2.3 Pianopiste	4
2.4 Kitarapiste	5
2.5 Loppukoonti	5
3 Pohdinta	5
4 Liitteet	7
4.1 Kitaramoniste	7
4.2 Pianomoniste	8
4.4 Passi	10

1 Lähtökohdat

Käytännöllisistä syistä päätimme Matleenan kanssa toteuttaa opetuskokeilun yhteisopettajuuden kokeiluna. Meillä oli molemmilla jäänyt hieman tunteja pitämättä (leirikoulusta yms johtuen) ja ajattelimme, että olisi muutenkin hauskaa lähteä kämppiksinä kokeilemaan, onnistuuko kolmen vuoden sujuva ja mutkaton yhteistyö yhtä hyvin myös luokan edessä. Saimme tehtäväksemme suunnitella kolmen oppitunnin kokonaisuus 7-luokkalaisille ja päätimme yhteisopettajuuden lisäksi kokeilla vähän muitakin uusia työtapoja, ettei kävisi aivan liian helpoksi!

Kävimme yhdessä seuraamassa luokkaa ennen omien tuntien pitämistä ja havaitsemme luokan olevan aika “klikkiytynyt”. Vaikutti siltä, että samassa rivissä istuvat oppilaat olivat kavereita keskenään, mutta muuten vuorovaikutus oppilaiden kesken oli aika vähäistä. Arvelimme luokassa olleen paljon sellaisia tapauksia, jotka eivät vaihda montakaan sanaa keskenään, ellei ole “ihan pakko”. Opetuskokeilun tavoitteeksi ja teemaksi nousi näin ollen ryhmätyötaitojen harjoittelu sekaryhmissä (tytöt ja pojat samassa ryhmässä). Olisiko musiikin keinoin mahdollista nostaa koko luokan ryhmähenkeä tai ainakin saada tytöt ja pojat tekemään yhteistyötä keskenään ja työskentelemään oman ryhmän yhteisen hyvän eteen?

Päätimme markkinoida opetuskokeiluamme “Escape Room”:ina, vaikka todellisuudessa opetuskokeilumme koostui yhteistyötaitoja vaativista, musiikillisista pikkutehtävistä. “Escape Room” oli kuitenkin hyvä valinta, koska nimi vaikutti herättävän oppilaiden mielenkiinnon, varsinkin kun onnistuimme mainostamaan tulevia oppitunteja riittävän salaperäisesti. Kilpailamisen elementti osoittautui aika merkittäväksi osatekijäksi motivoinnin suhteen ja ajatuksena (tai jopa jonkinlaisena hypoteesina) olikin, että hyvähentinen kilpailu voi lisätä yhteistyötä oppilaiden kesken.

2 Suunnittelu ja toteutus

Suunnittelutyön lähtökohtana ja tavoitteena olivat siis ryhmähengen ja yhteistyökyvyn lisääminen. Lisähaastetta toi oppituntien jako, 1+2. Aluksi suuret visiomme olivat sellaisia, että niitä olisi ollut hankalaa toteuttaa yhden oppitunnin aikana, kun taas triplatunti olisi toiminut hyvin. Päätimme näin ollen palata realiteetteihin ja suunnitella niin, että 1+2 -jako olisi toimiva. Oletimme, ettei oppilaiden yhteistyötaidot tule kehittymään merkittävästi yhden oppitunnin aikana, joten ensimmäinen tunnin tarkoitus oli toimia lämmittelynä seuraavan päivän tuplatunnille. Oppilaat saivat tehdä erilaisia ryhmäyttäviä harjoituksia, kuten jonomuodostelmia, "ihmispianon" soittamista ja pienryhmien rytmitehtäviä. Tunnin päätteeksi lauloimme yhdessä Anssi Kelan 1972:n, kun aikaa vielä jäi.

Seuraavalla tunnilla oli varsinaisen opetuskokeilun aika. Lämmittelynä toimi äänimuistipeli, jonka jälkeen siirryimme varsinaisen tehtävän pariin. Jaoimme oppilaat opettajajohtoisesti (ja "randomisti") neljän hengen ryhmiin niin, että jokaisessa ryhmässä oli kaksi poikaa ja kaksi tyttöä. Ohjeistimme oppilaat tarkasti, ennen kuin he pääsivät tehtävien pariin. Jokaisella oppilaalla oli oma "Escape Room" -passi, jonne piti kerätä suoritusmerkintöjä opettajilta tehtävän päätteeksi. Samalla passi toimi myös pistesaldodokumenttina ja jonkinlaisena motivaattorina oppilaille. :)

"Escape Roomiin" kuuluivat neljä eri pistettä, lyriikkapiste, rytmipiste, pianopiste ja kitarapiste. Tarkoituksena oli muodostaa pisteiden tehtävistä yhteinen kappale siten, että ryhmät esittävät pisteillä opitut asiat yhtä aikaa taustanauhan kanssa tunnin päätteeksi. Kaikilla pisteillä oli otettu eriyttämismahdollisuudet huomioon. Yhteistyötaidot olivat merkittävässä roolissa kaikilla pisteillä, pianopistettä lukuun ottamatta. Ennen kaikkea halusimme nähdä, miten oppilaat toimivat keskenään ja muodostuuko ryhmille "me-henki" yhteisen tekemisen myötä. Kiertelimme tunnin aikana kaikilla pisteillä ja ohjasimme ja neuvoimme oppilaita tarpeen mukaan.

2.1 Lyriikkapiste

Lyriikkapisteellä oli tarkoitus kirjoittaa tulevan biisin sanat yhdessä muiden ryhmäläisten kanssa. Apuna sai tarvittaessa käyttää sanomalehtiä. Lisäpisteitä sai jokaisesta riimistä. Huomasimme, että joissakin ryhmissä oppilaat tekivät hyvin yhteistyötä keskenään, kun taas toisilla kesti todella pitkään päästä edes alkuun. Joissakin ryhmissä joku oppilaista (tai pari oppilaista) saattoi ottaa johtajan roolin ja muut lähinnä kopioivat tekstiä, kun taas toisissa ryhmissä kaikki osallistuivat lyriikoiden tekoon. Joissakin ryhmissä tehtävälle varattu tila ei meinannut riittää, kun taas toiset ryhmät saivat aikaan vain pari riviä. Ryhmien kesken oli siis aika isoja eroja ja tuntui vaikealta motivoida ”flegmaattisia” tapauksia varsinkin tässä asiassa.

2.2 Rytmipiste

Rytmipisteellä käytettiin edellisellä tunnilla harjoitettuja rytmejä (4/4, neljä tahtia) hyväksi. Lisäksi käytössä oli rytmisoitinvalikoima, mukaan lukien djembe. Oppilaille oli kerrottu, että jos he ottavat yhden ja saman rytmin haltuun ryhmän kesken niin että kaikki pysyvät kärryillä alusta loppuun, he saavat yhden pisteen. Jos ryhmä pystyy esittämään kaksi eri rytmiä päällekkäin, he saavat kaksi pistettä jne. Kaikki ryhmät tavoittelivat vähintään kolme pistettä tästä tehtävästä ja onnistuivat siinä aika hyvin. Haastetta toi se, että kolmen pisteen kohdalla kaksi ryhmäläistä joutuivat lukemaan rytmejä yksin, kun taas kahden pisteen kohdalla sai tukea parilta. Tehtävä oli ehkä hieman haastava, mutta toisaalta se haastoi oppilaita ja vaati kaikilta ryhmän jäseniltä keskittynyttä, synkronoitua työskentelyä.

2.3 Pianopiste

Pianopisteen alkuperäinen idea oli, että oppilaiden pitää Garagebandissa taustanauhan avulla selvittää, missä järjestyksessä A4-paperilla annetut soinnut (4kpl) tulevat. Paperilla olevat soinnut olivat laitettu eri järjestykseen kuin ne tulivat taustanauhalla. Tämä ei kuitenkaan toteutunut teknisistä syistä johtuen ja näin ollen, oppilaille kerrottiin sointujen järjestys ja he saivat harjoitella sointuja haluamallaan tavalla (yksi ääni = yksi piste, terssi = kaksi pistettä, koko sointu = kolme pistettä). Suurin osa oppilaista päätti tavoitella kolme pistettä ja myös onnistui siinä oikein hyvin. Tehtävä ei vaatinut sen kummempia yhteistyötaitoja.

2.4 Kitarapiste

Kitarapisteen idea oli aika simppele, annetusta sointukulusta (4kpl) oli olemassa helppo versio (pelkät bassosävelet) ja vaikeampi versio (koko sointu). Ryhmäläiset saivat yhden pisteen bassokulun soittamisesta yhtä aikaa ja kaksi pistettä sointujen soittamisesta. Yllättävää kyllä, tällä pisteellä yhteistyötaidot olivat kenties merkittävimmässä asemassa ja oma hypoteesini on ilmiön johtuneen siitä, että kaikilla oli täsmälleen sama tehtävä. Oppilaat saattoivat hakea muilta vertaistukea tehtävän suorittamisessa ja verrata omaa suoritusta muiden tekemisiin. Kaikki ryhmät saivat tehtävästä kaksi pistettä.

2.5 Loppukoonti

Alun perin oli tarkoitus viettää noin 15min jokaisen tehtävän parissa, mutta huomasimme ryhmissä olleen suuria eroja ja päätimme näin ollen vaihtaa "kun siltä tuntui". Kaikki ryhmät saivat kuitenkin tarpeeksi aikaa tehtävien parissa ja pidimme huolta siitä, ettei tehtäviä vaihdettua ennen kuin kaikki ryhmät olivat valmiita. Tunnin lopussa kokosimme kaikki ryhmät samaan luokkaan ja soitimme taustanauhan kanssa pisteillä harjoitettuja tehtäviä. Viimeksi rytmipisteellä ollut ryhmä säesti kappaletta rytmisoittimilla, kitararyhmä soitti kitaraa jne... Valitettavasti loppukoontiin jäi aika vähän aikaa, mutta saimme soitettua loopin läpi pariin otteeseen ja hyvin onnistui. Lyriikkaryhmä uskalsi räpätä mikrofoneihin ja yleisesti ottaen meininki oli tosi hyvä! Uskomme, että oppilaillekin jäi hyvä fiilis tunnin jälkeen.

3 Pohdinta

Toiminta oli hieman jäistä kaikissa ryhmissä aluksi, mutta ensimmäisen pisteen jälkeen toiminta alkoi rullaamaan hieman paremmin. Alkutunnin äänimuistipeli varmasti auttoi ilmapiirin keventämisessä ja vaikka lähtökohdat ryhmätyöskentelyyn eivät tässä tapauksessa olleetkaan niin hyvät kuin jossain toisessa luokassa, muodostui joillekin ryhmille yllättävän

tiivis ryhmähenki ja hyvän tekemisen meininki. Eräs ryhmä kehitti jopa cheerleading -huudon itselleen ja päätimme Matleenan kanssa palkita heitä bonuspisteillä tästä hyvästä!

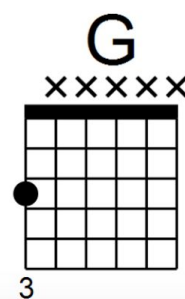
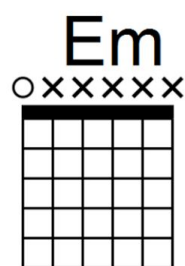
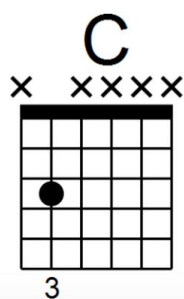
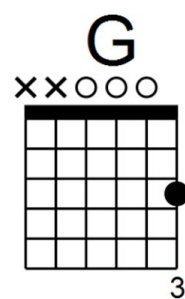
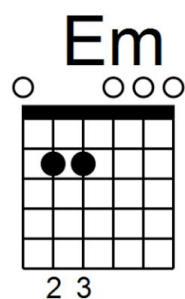
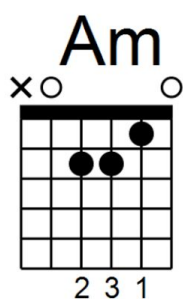
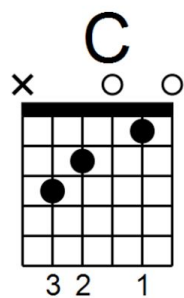
Uskallan väittää, että tärkeimmät tavoitteet toteutuivat. Opetuskokeilumme oli luokalle ryhmäyttävä kokemus ja ryhmät työskentelivät tavalla, joka ei välttämättä "kylmiltään" olisi onnistunut. Spekuloinniksi jää tosin, vaikuttivatko musiikilliset tehtävät jotenkin erityisellä tavalla tekemiseen - toisin sanoen, olisiko yhteistyö toiminut yhtä hyvin, jos tehtävien luonne olisi ollut toisenlainen? On myös vaikeaa vetää minkäänlaisia johtopäätöksiä kolmen oppitunnin perusteella, voiko opetuskokeilulla olla jopa pitkäkestoisia vaikutuksia oppilaiden sosiaalisen käyttäytymiseen?

Yhteistyö Matleenan kanssa sujui vaivatta ja huomasin, että oli huomattavan paljon matalampi kynnys lähteä opettamaan, kun saa tukea toiselta. Toisaalta huomasin yhteisopettajuudessa sellaisen ilmiön (joka itse asiassa tuli tutuksi jo POM-harjoittelussa), että tuntien suunnittelu "ei stressaa" niin paljon kun ei joudu tunteja yksin pitämään. En siis tarkoita, ettemmekö olisi suunnitelleet opetuskokeilua riittävästi, mutta olisin luultavasti miettinyt yksityiskohtia vielä tarkemmin, jos olisin pitänyt tuntia yksin. Vastaan tuli kenties hieman enemmän "improvisaatiotilanteita" kuin tavallisesti. Ne eivät kuitenkaan haitanneet, sillä keksimme yhdessä nopeasti ratkaisuja (esimerkiksi spontaani yhteislaulu ensimmäisen tunnin lopussa).

Opetuskokeilusta opin ennen kaikkea, että *aina kannattaa kokeilla*. Meillä kaikilla (minä, Matleena ja Sampo) oli sellainen käsitys oppilaita, ettei tämä idea välttämättä tule toimimaan niin hyvin kyseisen ryhmän kanssa, tai vähintäänkin tulee esille haasteita. Työskentely sujui kuitenkin todella hyvin ja kukaan meistä ei olisi voinut arvata, että yhteistyö oppilaiden välillä näissä "random" ryhmissä sujuisi niin hyvin. Ennakkoluulottomuus opetuksessa voi johtaa yllättäviin tuloksiin. Olisi mielenkiintoista päästä joskus kokeilemaan, millainen vaikutus opettajalla voi omalla toiminnallaan olla ryhmän kannalta pitkässä juoksussa. Opetuskokeilu osoitti sen, että lyhyessäkin ajassa voi päästä yllättävän hyviin tuloksiin.

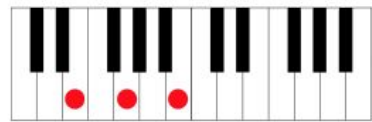
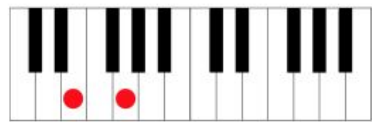
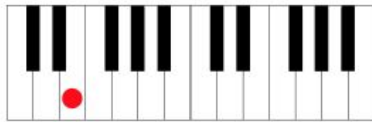
4 Liitteet

4.1 Kitaramoniste

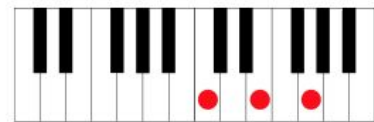
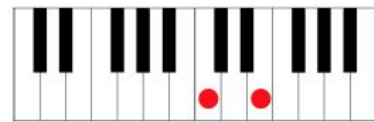
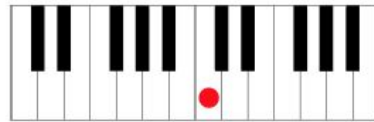

4.2 Pianomoniste

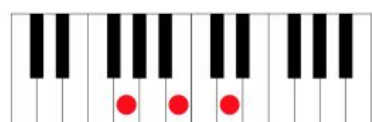
Em

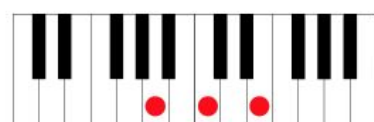
C

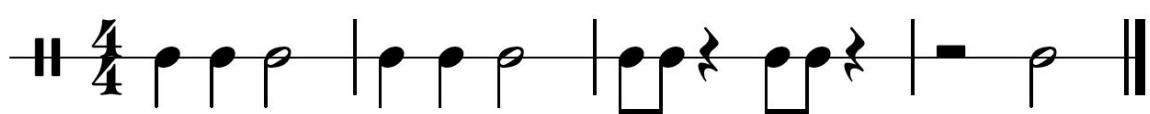
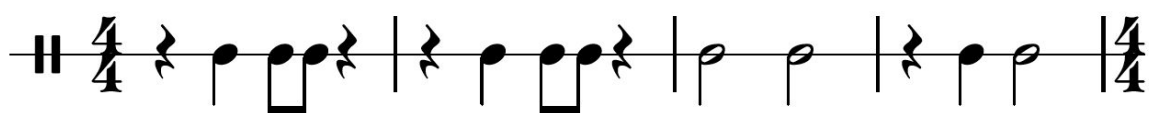
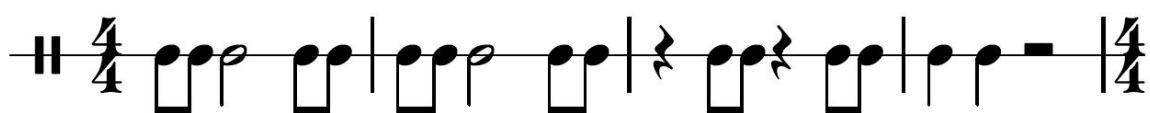
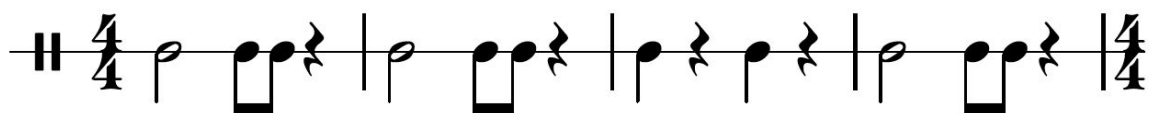
G

Am

4.3 Rytmit

4.4 Passi

JOUKKUEEN NIMI: _____

PISTEET: _____

Lyriikkapiste

Rytmiapiste

Taso 1 [] Taso 2 [] Taso 3 []

Oma rytmi

Kitarapiste

Taso 1 []

Taso 2 []

Pianopiste

Taso 1 [] Taso 2 [] Taso 3 []

Sointujen järjestys: _____